



Datum van inontvangstneming : 25/04/2016

**Zaak C-143/16**

**Verzoek om een prejudiciële beslissing**

**Datum van indiening:**

9 maart 2015

**Verwijzende rechter:**

Corte suprema di cassazione (Italië)

**Datum van de verwijzingsbeslissing:**

15 december 2015

**Verzoekende partij:**

Abercrombie & Fitch Italia Srl

**Verwerende partij:**

Antonino Bordonaro

---

**DE CORTE SUPREMA DI CASSAZIONE (hof van cassatie)**

**SEZIONE LAVORO (afdeling arbeidszaken)**

[OMISSIS]

**TUSSENVONNIS**

op het beroep [OMISSIS] ingesteld door:

ABERCROMBIE & FITCH ITALIA SRL [OMISSIS]

**rekwirante**

**tegen**

BORDONARO ANTONINO [OMISSIS]

**gerekwireerde**

met betrekking tot arrest nr. 406/2014 van de Corte d'Appello di Milano (hof van beroep te Milaan) van 3 juli 2014 [OMISSIS]

[OMISSIS] [*standaardformules*]

**[Or. 1]**

#### FEITEN EN JURIDISCHE CONTEXT

Overwegende hetgeen volgt:

Antonino Bordonaro heeft bij het Tribunale di Milano (rechtbank van Milaan) tegen Abercrombie & Fitch Italia srl een beroep ingesteld strekkende tot ongeldigverklaring [OMISSIS] wegens discriminatie op grond van leeftijd van de op 14 december 2010 gesloten oproeparbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd, die per 1 januari 2012 is omgezet in een overeenkomst voor onbepaalde tijd, en van het ontslag dat hem bij het bereiken van de leeftijd van vijftwintig jaar op 26 juli 2012 is betekend. Het Tribunale di Milano (rechtbank van Milaan) heeft dat beroep bij beschikking niet-ontvankelijk verklaard. De Corte d'Appello di Milano (hof van beroep van Milaan) heeft die beschikking herzien, de vordering toegewezen en, gelet op het feit dat er een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd was tot stand gekomen, die vennootschap ertoe veroordeeld, de werknemer terug in dienst te nemen en diens schade te vergoeden.

[OMISSIS] **[Or. 2]** [OMISSIS] [*procedurekwestie*]

Over de grond van de zaak heeft laatstgenoemde rechterlijke instantie geoordeeld dat de op grond van artikel 34 van wetsbesluit (decreto legislativo) nr. 276 van 2003 met Bordonaro gesloten oproeparbeidsovereenkomst en het aan deze laatste wegens het bereiken van de leeftijd van vijftwintig jaar betekende ontslag in strijd waren met het in richtlijn 2000/78/EG geformuleerde verbod van discriminatie op grond van leeftijd, omdat de regeling van artikel 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2003 „uitsluitend op de leeftijd zonder nadere specificatie was gebaseerd, niet eiste dat de werknemer aan enige andere subjectieve voorwaarde voldeed en die keuze niet uitdrukkelijk voor een specifiek had verricht”. De Corte di Appello (hof van beroep) was dan ook van oordeel dat de, uitsluitend wegens de leeftijd gesloten, oproeparbeidsovereenkomst onrechtmatig was, dat de arbeidsbetrekking als een deeltijdarbeidsbetrekking voor onbepaalde tijd moest worden beschouwd, en dat, aangezien die arbeidsbetrekking niet geldig was beëindigd, de vennootschap ertoe diende te worden veroordeeld, de werknemer terug in dienst te nemen en diens schade te vergoeden op de voet van het gemiddelde maandsalaris dat deze tijdens de arbeidsverhouding had ontvangen, over periode van augustus 2012 tot op de datum van uitspraak van het arrest.

Tegen dit arrest heeft de vennootschap cassatieberoep ingesteld. Zij heeft daartoe drie in haar memorie uiteengezette middelen aangevoerd, waartegen de requirerde verweer heeft gevoerd bij wege van een incidenteel cassatieberoep.

**[Or. 3]**

[OMISSIS] *[cassiemiddel betreffende nationaalrechtelijke procedurele aspecten die niet relevant zijn voor de prejudiciële vraag]*

Als tweede cassatiemiddel stelt de vennootschap schending en/of onjuiste toepassing van artikel 34, lid 2, van wetsbesluit nr. 276 van 2003, van richtlijn 2000/78/EG, van het algemene beginsel van beginsel van gemeenschapsrecht houdende verbod van discriminatie op grond van leeftijd en van het beginsel van voorrang van het gemeenschapsrecht boven het nationale recht. De vennootschap stelt dat de rechter ten gronde ten onrechte heeft geoordeeld dat het non-discriminatiebeginsel is geschonden, omdat het in het onderhavige geval gaat om een wet die werknemers begunstigt op grond van hun leeftijd en niet omgekeerd en omdat artikel 34, lid 2, van wetsbesluit nr. 276 van 2003 nagenoeg dezelfde inhoud heeft als richtlijn 2000/78/EG. De vennootschap verzoekt dan ook dat, gelet op een en ander, dienaangaande aan het Hof van Justitie een vraag wordt gesteld.

[OMISSIS] **[Or. 4]** [OMISSIS] *[andere cassatiemiddelen die hier niet relevant zijn]*

Overwegende hetgeen volgt:

[OMISSIS] *[motivering betreffende een punt dat niet relevant is voor de prejudiciële vraag]*

De arbeidsovereenkomst tussen de betrokken partijen is gesloten op grond van artikel 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2003, dat ten tijde van de feiten voorzag in de mogelijkheid dat de oproeparbeidsovereenkomst werd gesloten voor het verrichten van prestaties door personen van minder dan vijftientig jaar.

Bordonaro, die in dienst was genomen op een tijdstip waarop hij nog geen vijftientig jaar was, werd nadien ontslagen om de enkele reden dat hij de leeftijd van vijftientig jaar had bereikt.

**[Or. 5]**

Artikel 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2003 ter „uitvoering van de volmachten op het gebied van de werkgelegenheid en de arbeidsmarkt bedoeld in wet nr. 30 van 14 februari 2003” [decreto legislativo n. 276 del 2003 di attuazione delle deleghe in materia di occupazione e mercato del lavoro, di cui alla legge 14 febbraio 2003, n. 30], in de versie die van toepassing was op het tijdstip van de indienstneming, bepaalde in lid 1, dat „[d]e oproeparbeidsovereenkomst kan worden gesloten voor

het op onregelmatige tijdstippen of met tussenpozen verrichten van prestaties volgens de regels vastgesteld in de tussen de op nationaal of territoriaal niveau meest representatieve werkgevers- en werknemersorganisaties gesloten collectieve overeenkomsten, of voor vooraf bepaalde perioden binnen een week, een maand of een jaar, in de zin van artikel 37” en in lid 2 dat „[d]e oproepearbeidsovereenkomst [...] in elk geval [kan] worden gesloten voor het verrichten van prestaties door personen van minder dan vijftientig jaar of door werknemers van meer dan vijfenveertig jaar, ook wanneer deze reeds met pensioen zijn”.

Op het tijdstip van het ontslag bepaalde bovengenoemd artikel 34, lid 2, dat „[d]e oproepearbeidsovereenkomst [...] in elk geval [kan] worden gesloten met personen van meer dan vijftig jaar en met personen van minder dan vierentwintig jaar, met dien verstande dat in dit laatste geval de betrokken werknemer de contractuele prestaties moeten verrichten vóór hij de leeftijd van vijftientig jaar bereikt”.

**[Or. 6]**

Het aangehaalde lid 2 van artikel 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2003 zou, gelet op de specifieke en kenmerkende verwijzing naar de leeftijd, in strijd kunnen zijn met het verbod van discriminatie op grond van leeftijd, dat (zie [arrest Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, punt 21]) dient te worden aangemerkt als een algemeen beginsel van het Unierecht (zie [arrest Mangold, C-144/04, EU:C:2005:709]), dat concreet tot uitdrukking is gebracht in richtlijn 2000/78 (zie [arrest Defrenne, C-43/75, EU:C:1976:56, punt 54]).

Het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, dat volgens artikel 6, lid 1, VEU dezelfde juridische waarde heeft als de Verdragen, verbiedt in artikel 21, lid 1, iedere discriminatie, met name op grond van (...) leeftijd (zie, in die zin, [arrest Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21, punt 22]).

Volgens artikel 6, lid 1, eerste alinea, van genoemde richtlijn 2000/78 vormt een verschil in behandeling op grond van leeftijd geen discriminatie indien het in het kader van het nationale recht objectief en redelijk wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel, met inbegrip van legitieme doelstellingen van het beleid op het gebied van de werkgelegenheid, de arbeidsmarkt of de beroepsopleiding, en de middelen voor het bereiken van dat doel passend en noodzakelijk zijn (zie [arrest Küçükdeveci, C-555/07, EU:C:2010:21 punt 33]).

In het onderhavige geval bevat de tekst van het destijds geldende lid 2 van artikel 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2003 ter **[Or. 7]** „uitvoering van de volmachten op het gebied van de werkgelegenheid en de arbeidsmarkt bedoeld in wet nr. 30 van 14 februari 2003” (dat thans, met wijzigingen en na afschaffing van die artikelen 33 en 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2006, artikel 13, lid 2, van wetsbesluit nr. 81 van 2015 is geworden) geen enkele uitdrukkelijk en relevante

rechtvaardigingsgrond in de zin van artikel 6, lid 1, eerste alinea, van richtlijn 2000/78.

De onderhavige rechterlijke instantie acht het nuttig om met betrekking de in de rechtsoverwegingen aangehaalde nationale bepaling krachtens artikel 267 VWEU een prejudiciële vraag te stellen over de uitlegging van het verbod van discriminatie op grond van leeftijd, zoals dat concreet tot uitdrukking is gebracht in richtlijn 2000/78 en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (artikel 21, lid 1).

### BESLISSING

1. Aan het Hof van Justitie van de Europese Unie wordt krachtens artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie de volgende prejudiciële vraag gesteld:

Is een nationale regeling als die welke is neergelegd in artikel 34 van wetsbesluit nr. 276 van 2003, volgens welke de oproeparbeidsovereenkomst in elk geval kan worden gesloten voor het verrichten van prestaties door personen van minder dan vijftientig jaar, in strijd met het verbod van discriminatie op grond leeftijd als bedoeld in richtlijn 2000/78 en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie (artikel 21, lid 1)?

2. schorst de behandeling van de zaak tot aan de uitspraak op de onderhavige prejudiciële vraag.

**[Or. 8]**

[OMISSIS] Rome [OMISSIS] 15 december 2015

[OMISSIS]